

MUDR. Miloš Brabínek

29. 10. 1910–31. 5. 2004 V noci ze 30. na 31. května 2004, o svatodušních svátcích, prošel branou smrti lékař a anthroposof MUDr. Miloš Brabínek. Pro mnohé z nás byl posledním z těch, kdo se osobně setkali s Rudolfem Steinerem. Bylo by ale vůči němu hluboce nespravedlivé, kdyby v našich vzpomínkách zůstal jen jako „poslední pamětník“. Život Dr. Brabínka není vyčerpán tím, že se setkal s Rudolfem Steinerem. Pro jeho život je rozhodující, jak osudovou výzvu tohoto setkání uchopil a žil.

Osudové setkání

Miloš Brabínek se narodil před více než 93 lety, 29. října 1910 v Holohlavech u Slatiňan do rodiny ředitele tamní chemické továrny. Malý Miloš tak vyrůstal se svými sestrami (o rok starší Marii a později i o deset let mladší Jaroslavou) v krásném prostředí Slatiňanského panství. Rodiče, kteří se již od mládí zajímali o theosofii a později anthroposofii, měli řadu přátel, kteří je ve Slatiňanech navštěvovali a u stolu pak před dětmi běžně hovořili o různých duchovních otázkách.

Dětem se tak myšlenky o duchovních skutečnostech staly něčím samozřejmým. Miloš Brabínek vzpomínal na vynikající osobnosti, které je tehdy navštěvovaly (Kamil Třešňák, Ludwig Graf Polzer-Hoditz a další) a na jejich hovory, které sice zcela nechápal, ale které ho velmi zajímaly. Pochopitelně si při tom neuvědomoval, že pro ty, kdo něco takového slyší poprvé to může znít podivně. Proto pro něj bylo určitým rozčarováním, když zjistil, že jeho spolužáci, kterým se něco z těchto hovorů pokoušel ve škole sdělit, o opětovných životech nic nevědí a dokonce se té myšlence vysmívají.

Podle vlastních slov Dr. Brabínka nebyla jeho školní a pak ani gymnaziální léta v Chrudimi úplně jednoduchá. K tomu se přidalo, že ve třinácti letech těžce onemocněl. Choroba ho téměř na rok upoutala na lůžko a lékaři si ponejprv ani nevěděli rady se stanovením správné diagnózy. Po vystřídání celé řady lékařů nakonec mladý Miloš skončil na klinice tehdy velmi uctívaného prof. Jedličky. Ten ho sice úspěšně operoval, ale nedával velkou naději na uzdravení.

Miloši Brabínkovi hrozila amputace pravé nohy. Pak ale došlo, řečeno slovy Miloše Brabínka, k důležité „náhodě“ v jeho životě. Dr. Rudolf Steiner přijel na jaře 1924 do Prahy, aby informoval zdejší anthroposofy o průběhu Vánočního sjezdu v Dornachu. Málokdo si v té době připouštěl, že jde o návštěvu poslední a také program i slova Dr. Steinera byla zcela obrácena do budoucnosti. Bylo to v době, kdy v jistém smyslu vrcholila snaha o praktickou aplikaci anthroposofického poznání ve všech oblastech života. Rudolf Steiner již několik let neúnavně pomáhal všude, kde o to byl požádán.

Vedle celé řady jiných aktivit rozvíjel se svou spolupracovnicí Dr. Itou Wegmanovou v Dornachu energicky základy anthroposofického lékařství a tak se na něj obracelo i stále více lidí s prosbou o pomoc se svými osobními zdravotními problémy. Otec Miloše Brabínka patrně patřil k těm, kteří si uvědomovali obrovské pracovní vypětí Dr. Steinera a neměl v úmyslu ho se svými starostmi obtěžovat. Po jedné přednášce se ale Dr. Steiner u něho sám zastavil, protože rozpoznal že Ing. Brabínka něco trápí a tak došlo k tomu, že se dozvěděl o Miloši Brabínkovi a jeho nemoci. Dr. Steiner pozval oba druhý den na návštěvu a přislíbil pomoc.

Toto setkání mělo zásadním způsobem ovlivnit celý další život Miloše Brabínka. Jako třinácti a půl letý chlapec jistě neprohlížel celý význam toho co prožíval, ale již tehdy k Dr. Steinerovi pociťoval hlubokou úctu, která mu zůstala po celý život. Terapie, kterou tehdy Rudolf Steiner s Itou Wegmanovou navrhl zapůsobila zázračně a Miloš Brabínek se zcela uzdravil. Tak vznikl osudový vztah, který se pak léty dále prohluboval.

K tomuto setkání ovšem patří i to, že k němu došlo v nelehké situaci pro Rudolfa Steinera. Ve stejném dopise, ve kterém informoval Itu Wegmanovou o setkání s Milošem Brabínkem, píše Dr. Steiner i o svém zklamání z toho, že mu pražští anthroposofičtí lékaři zabránili veřejně promluvit na lékařské téma. Snad i to patří k osudové síti, ze které nakonec vyrostlo rozhodnutí Miloše Brabínka pro studium medicíny.

Nezlomná síla rozhodnutí

Přání stát se lékařem bylo ovlivněno dojmem z osobnosti prof. Jedličky, ale již během studia nalézal Miloš Brabínek stále živější, osobní a svobodný vztah k anthroposofii a k Rudolfu Steinerovi. V těchto letech došlo v osudu Miloše Brabínka k novému, vlastně ze své podstaty mnohem závažnějšímu setkání s Rudolfem Steinerem; četbu jehož děl začal prožívat jako intimní rozhovor.

Během studia na lékařské fakultě Karlovy university (1933–1939), se v Praze zapojil i do života Anthroposofické společnosti a Obce křesťanů. Mezi vynikajícími osobnostmi, které tu tehdy poznal, ho velmi oslovila i osobnost Eduarda Lenze, o devět let staršího faráře Obce křesťanů, který mu vždy ochotně pomohl a který se právě mladým studentům velmi intenzivně věnoval. Pro Miloše Brabínka zůstalo setkání s Eduardem Lenzem pomocí na celý život.

Po nacistické okupaci Československa a zavření českých vysokých škol nemohl Miloš Brabínek dostudovat a tak ponejprv pomáhal v pražské firmě Weleda. V roce 1943 se pak ale po rozhovorech s prof. Švejcarem přece jen rozhodl dostudovat na universitě v Tübingen. Zde poznal celou řadu pozdějších anthroposofických přátel a kolegů. Ze všech nebezpečí, která z falešných interpretací mohla vyplynout, nakonec zůstalo jen to, že musel po válce složit v Praze závěrečné zkoušky znovu. Celý život Miloše Brabínka dokázal, že jeho rozhodnutí být lékařem a anthroposofem, bylo silnější než všechna vnější ohrožení a společenské poměry. Jeho vůli pomáhat trpícím a duchovně pracovat mocně posílily i zážitky hrůz na konci války, které prožil již jako lékař v severním Německu.

Po válce se dostal do Anglie k zakladateli Camphillského hnutí Dr. Karlu Königovi. Setkání s ním a s mnoha dalšími osobnostmi, které v té době v Anglii pobývaly, se stalo dalším důležitým mezníkem v jeho životě. Po návratu z ciziny pracoval na I. dětské klinice v Praze, odkud byl poslán do Chebu, kde byla velmi vysoká kojenecká úmrtnost. Miloš Brabínek se měl jako mladý nadějný lékař pokusit nelehkou situaci řešit. Po návratu k prof. Švejcarovi byl pak v roce 1952 vyslán jako vedoucí lékař do dětského sanatoria v Karlových Varech, které prof. Švejcar dva roky předtím založil.

Zde poznal Miloš Brabínek i svou budoucí ženu, se kterou před časem oslavil 51. výročí svatby. Následovala léta bez velkých vnějších životních zvrátů, naplněná

intenzivní práci a péči o rodinu, kterou velmi miloval. Vedle své práce v dětské léčebně spolupracoval s anthroposofi ckými klinikami v Německu a ve Švýcarsku. Zajímal se především o léčení rakovinových onemocnění. Znamením jeho osudu je bezesporu i to, že se také ve vnějším smyslu slova často setkal na správných místech se správnými lidmi. Navzdory poměrům v tehdejší Československu bez větších problémů pravidelně vyjížděl na různá setkání a konference do zahraničí a do Československa se mu dařilo pro své pacienty dovážet anthroposofi cké léky – především Iskadur, kterým pomohl mnoha lidem v zápase s rakovinou.

Později se ukázalo, že ho před pronásledováním Státní bezpečností uchránilo jen to, že vše dělal po celá ta léta naprosto nezištně a nikdy si od nikoho za poskytnutou pomoc nenechal zaplatit. Po dobu sedmi let se intenzivně věnoval výzkumu zvířecí a lidské krve tzv. Kaelinovou metodou. Během svého výzkumu se nejen naučil s touto metodou velmi dobře pracovat, ale zároveň objevil hluboké souvislosti mezi trojčlenným uspořádáním člověka a zvířecí říše ve zdraví a nemoci. Tyto výzkumy uveřejnil v roce 1984 v Dornachu pod názvem: „Die sichtbare Sprache der gestaltenden Kräfte im Tierreich und beim Menschen“. V rámci Svobodné vysoké školy pro duchovní vědu byl celá desetiletí věrným lektorem.

Byl jedním z těch, kdo na sebe vzali ono dnes již těžko představitelné riziko a pronesli anthroposofi ckou duchovní práci desetiletími komunistické diktatury. Život z lásky Po prvním vážném zhoršení zdravotního stavu v listopadu minulého roku ulehl Miloš Brabínek na mnoho týdnů na lůžko. Jen díky obětavé péči manželky a obou dcer, které se o něj s vypětím všech sil doma láskyplně staraly, došlo ke zlepšení, ve které už téměř nikdo nedoufal. I když se jeho stav úplně nezlepšil, mohl Miloš Brabínek prožít spolu se svou rodinou všechny významné křesťanské svátky první poloviny roku, od Vánoc až k Letnicím a přijímal znovu i návštěvy blízkých přátel a intenzivně přemýšlel o myšlenkách Rudolfa Steinera, jehož přednášky si nechával předčítat, protože jeho slabý zrak už mu nedovolil číst. Při zpětném pohledu se nelze ubránit dojmu, že se tento poslední půlrok života zrodil jako dar z lásky jeho rodiny a přátel. Krátce před svatodušními svátky se pak jeho stav znovu náhle zhoršil a brzy upadl i do bezvědomí. V sobotu 29. května, v poslední den doby Nanebevstoupení, pak přijal v kruhu rodiny svátost posledního pomazání a v noci o svatodušních svátcích se ve smrti spojil s Tím, pro kterého celý život žil – s uzdravujícím Duchem, který léčí, co chorým se jeví v pozemském bytí.

Miloš Brabínek byl především skutečným anthroposofem, člověkem, který se s Rudolfem Steinerem setkal jako chlapec a který se stal v pozdějším životě jeho věrným esoterním žákem. Měl-li pocit, že něco není tak jak by to mělo být, že někde není Rudolf Steiner správně pochopen, pak dokázal neústupně a přitom naprosto skromně a pokorně vystoupit na jeho obhajobu. Jeho niterný vztah k anthroposofickému hnutí se neprojevoval jen v jeho pracovitosti a obětavosti, ale i v jeho otevřenosti a vřelosti v lidských setkáních a v jeho věrnosti k těm, kteří přešli přes práh smrti před námi. Mnozí byli s ním a on s nimi. Miloš Brabínek byl člověkem, který vnímal osudovou vážnost setkání. Byl-li v Dornachu, nikdy neopomněl navštívit ateliér, ve kterém zemřel Dr. Steiner a archiv lty Wegmanové. Často se dříve zastavil i v Tesinu u hrobu lty Wegmanové. Věděl, že za prahem smrti jsou mnozí, kteří čekají na to aby mohli pomoci.

Nyní se k tomuto zástupu pomocníků přidal i on sám. V závěru života nesl Miloš Brabínek ve svém srdci vážnou otázku, která by se měla stát výzvou všem, kdo se tak jako on, snaží rozumět Rudolfu Steinerovi: „Splnil jsem, co ode mne Dr. Steiner očekával?“

*Text je přepracovanou verzí proslovů, pronesených při smutečních obřadech v
Karlových Varech a Praze*